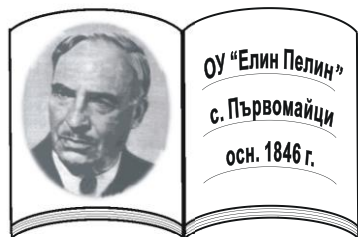

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ЕЛИН ПЕЛИН”

Носител на орден „Св.св. Кирил и Методий”- I степен

5139 - с. Първомайци

общ. Горна Оряховица

ул. „Княз Ал. Батенберг“ №37

Директор: 0894644225

Канцелария: 06175/25-58

e-mail: info-300206@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ,

ДИРЕКТОР:.....

/ Мирена Маринова/

Училищен механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в близост и на територията на ОУ „ЕЛИН ПЕЛИН“, с. ПЪРВОМАЙЦИ за учебната 2025/2026 година

Училищният механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в близост и на територията на ОУ „Елин Пелин“, с. Първомайци за учебната 2025/2026 год. е в изпълнение на Механизма за повишаване капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества и Алгоритъм за прилагането му, съгласно Заповед № РД 09-3543/01.11.2023 г. на Министъра на образованието и науката.

Протокол №14/12.09.2025г. от Заседание на ПС

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е:

I. Въведение

II. Цели:

III. Превенция и информираност

IV. Основни признаци за разпознаване на случаи на употреба на наркотични вещества

V. Действия на педагогически специалисти и на непедагогически персонал в случаи на констатиране на разпространение на наркотични вещества

VI. Действия на педагогически специалисти и на непедагогически персонал в случаи на констатиране на употреба на наркотични вещества

VII. Взаимодействие на учениците с училищното ръководство и отговорните институции в случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества

VIII. Комуникация с родителите в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от децата им

IX. Заключение:

I. Въведение:

Настоящият училищен механизъм е изготвен от УКПППУ към ОУ „Елин Пелин“ в изпълнение на Механизма за повишаване капацитета на педагогическите специалисти за подобряване на сигурността на средата в училище посредством предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества и Алгоритъм за прилагането му, съгласно Заповед № РД 09-3543/01.11.2023 г. на Министъра на образованието и науката.

Въвеждането на механизъм за противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в училище се налага от разбирането, че реален напредък в борбата с това негативно явление в училище може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции и партньорски организации, имащи пряко или косвено отношение към възпитанието, обучението, здравето и сигурността на децата. Подобна политика е необходимо да включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани отговорности и алгоритми за действие. Задължение на всички отговорни институции е да работят съгласувано и в помощ на училищата, независимо от тяхната подчиненост и финансиране. Този механизъм е разработен от гледна точка на училищата и не отнема функции и дейности на други ангажирани институции и организации.

Определяща насока в политиката на ОУ „Елин Пелин“ относно противодействието на употребата на наркотични вещества (ПАВ) е устойчивото и непрекъснато утвърждаване на позитивен организационен климат и на подходяща психологическа среда в училище - училищен дух на спокойствие, сигурност и доверие.

II. Цели:

1. *Основна цел:* Предотвратяване на разпространението и употребата на наркотични вещества в ОУ „Елин Пелин“, с.Първомайци

2. *Подцели:*

- **Повишаване информираността и чувствителността на всички участници в образователния процес (ученици, учители, родители) по горепосочената тема.**
- **Повишаване на доверието между училище, ученици и родители.**
- **Засилена превантивна групова работа с ученици.**
- **Активно партньорство с родителите и отговорните институции в различни съвместни училищни прояви.**

III. Превенция и информираност

1. *Информираност:* Всички заинтересовани страни (учители, ученици и родители) се информират/запознават периодично, в началото на всяка учебна година (м. септември) с *Училищния механизъм за превенция и противодействие на разпространението и употребата на наркотични вещества в близост и на територията на ОУ „Елин Пелин“, с. Първомайци*

2. *Превенция:* В областта на предотвратяването на употребата и злоупотреба на

подрастащите с наркотични вещества от особена важност е превенцията. Необходимо е да се осигури информация на подрастащите за вредите от употребата на наркотични вещества и последствията, които те могат да имат върху здравето, ученето и бъдещето на ученика. В ОУ „Елин Пелин“, с.Първомайци това се осъществява чрез провеждане на превантивно-информационни мероприятия през учебната година: кампании, провеждане на уроци, насочени към превенция на наркотиците, презентации по темата, обучения, дискусии и др. Те трябва да акцентират върху опасността от новите дизайнерски дроги и наркотични вещества, които причиняват трайни щети върху психиката на личността, а в доста чести случаи водят и до летален изход; върху най-разпространените наркотични вещества в България - марихуаната и синтетичните наркотични вещества – амфетамини, както и върху навлизащите в последните години райски газ и комбинирани наркотични субстанции. Изключително важно е учениците и подрастащите да знаят къде се крие опасността, да могат да идентифицират рисковата ситуация, да знаят как да се предпазят и кого да потърсят за помощ при нужда.

IV. Основни признаци за разпознаване на случаи на употреба на наркотични вещества

1. Физически промени:

- **Необичайни покачвания или загуби на тегло;**
- **Необичайно разширени или стеснени зеници;**
- **Осецаеми промени във външния вид (кожни проблеми, negliжирана визия).**

2. Поведенчески промени:

- **Изоляция** – ученикът умишлено страни от всички;
- **Намалена учебна успеваемост;**
- **Нередовно посещаване на училище;**
- **Промени във връзките със семейството и приятелите;**
- **Неуравновесеност** – изблици на гняв, неоправдана приповдигнатост и пр.

3. Емоционални промени:

- **Агресивност;**
- **Раздразнителност**
- **Депресия;**
- **Еуфория и др.**

4. Финансови проблеми: При употребяващите наркотични вещества често възникват

финансови проблеми. Те може да се опитват да събират пари по необичаен начин или да проявяват необяснимо поведение на недостиг на средства.

Необходимо е да се отбележи, че е от значение да се наблюдават повече от един от посочените признаци и да се подходи внимателно към събиране на допълнителна информация посредством разговор с ученика, да се привлече училищния психолог при изясняване на възникналата хипотеза, да се проведе разговор със съученици на ученика и др., преди да се предприемат следващите стъпки.

V. Действия на педагогически специалисти и на непедагогически персонал в случаи на констатиране на разпространение на наркотични вещества.

1. Уведомяване на директора на училището.

Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал имат важна роля при констатиране на разпространение на наркотични вещества в училище. Основни стъпки:

➤ **Сигнализиране:** Педагогическите специалисти или непедагогическият персонал са длъжни да сигнализират на отговорните лица в училището, като например на директора или заместник-директора, за констатирането на разпространение на наркотични вещества. Сигналът трябва да бъде предаден възможно най-скоро след узнаването, за да се предприемат подходящи мерки.

➤ **Документиране на случая:** Необходимо е да се документират всички подробности относно констатирания случай на разпространение на наркотични вещества. Това може да включва датата, часа и местоположението на инцидента, имената на засегнатите ученици и всички други важни факти.

➤ **Спазване на процедури:** Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал са длъжни да спазват процедурите, установени от училищното ръководство, за реагиране на случаи на разпространение на наркотични вещества:

- изолиране на засегнатите ученици;
- сигнализиране на отговорните служби;
- незабавно уведомяване на родителите;
- предоставяне на необходимата помощ – както за ученика, така и за родителите;

педагогическите специалисти съдействат за свързване на семейството със специалисти от здравните служби, ЦОП, ПИЦ, ОЗД и за оказване на специализирана помощ.

2. *Уведомяване на служител на МВР:* При установяване на лица, разпространяващи наркотични вещества в образователната институция, директора уведомява служител на МВР, като това може да стане по следните начини:

➤ **Позвъняване на телефонен номер 112, общ европейски телефон за спешни повиквания;**

➤ **Уведомяване чрез посещение в най-близкото поделение на МВР – участъковия полицейски инспектор, отговарящ за района на образователната институция;**

➤ **Уведомяване на инспектор ДПС, отговарящ за района на образователната институция;**

➤ **Подаване на сигнал на електронен пощенски адрес на МВР.**

3. *В случай на разпространение и употреба на наркотични вещества, в ОУ „Елин Пелин“ е създаден Екип за взаимодействие с отговорните институции, който при необходимост изготвя план за подкрепа на засегнатия ученик или план за превенция с цел предпазване на останалите ученици от употреба и злоупотреба с наркотични вещества. Екипът е мултидисциплинарен и включва представител на отдела за закрила на детето в дирекция „Социално подпомагане“, на районното управление на полицията (РУП), на регионалното управление на образованието (РУО) гр. Велико Търново, на общинския съвет по наркотичните вещества (ОбСНВ).*

Екип в ОУ „Елин Пелин“: Даниела Михайлова – учител в ОУ „Елин Пелин“ и Председател на УКПППУ; Свилен Дракалиев – учител в група ЦДО прогимназиален етап;

VI. Действия на педагогически специалисти и на непедагогически персонал в случаи на констатиране на употреба на наркотични вещества.

1. *Взаимодействие на училищното ръководство със здравните служби* – то е от съществено значение за предотвратяване на употребата на наркотични вещества сред учениците и за осигуряване на подходяща помощ на засегнатите лица.

➤ **Идентификация и сигнализиране:** Педагогическите специалисти и непедагогическият персонал са обучени да разпознават признаците на употреба на наркотични вещества от учениците. При установяване на такива признаци те задължително уведомяват директора на училището, който от своя страна е длъжен да сигнализира здравните служби.

➤ **Сътрудничество със здравните служби:** Директорът на училището си сътрудничи със здравните служби с цел осигуряването на подходяща подкрепа и помощ на учениците, които употребяват наркотични вещества: консултации със специалисти от РЗИ, участъков лекар.

➤ **Планиране на дейности:** Ръководството на училището и здравните служби планират съвместни дейности, които да насочат учениците към здравословен начин на живот и да ги предпазят от употреба на наркотични вещества. Това може да включва информационни кампании, предоставяне на консултации и подкрепа на учениците и техните семейства.

➤ **Подкрепа на засегнатите ученици:** Ръководните органи на училището и здравните служби работят заедно, за да осигурят подходяща подкрепа и помощ на учениците, които са засегнати от употреба на наркотични вещества. Това може да включва психологическа подкрепа, консултации със специалисти и участие в програми за рехабилитация.

2. *Взаимодействие на училищното ръководство с ПИЦ по наркомании* – за осъществяване на последващи превантивно-информационни срещи.

3. *Взаимодействие на училищното ръководство с Център за обществена подкрепа* – за осъществяване на психологическа подкрепа както на учениците, така и родителите им.

VII. Взаимодействие на учениците с училищното ръководство и отговорните институции в случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества.

1. *Информирание на училищното ръководство:* Учениците се обръщат към директора и го информират за ситуацията с разпространение или употреба на наркотични вещества, на която са станали свидетели.

2. *Информирание на класния ръководител или друг учител, на който учениците имат доверие:* учителите могат да предложат подходящи решения и да предоставят подкрепа както на засегнатия ученик/ученици, така и на учениците, които съобщават за случаи на разпространение и на употреба на наркотични вещества.

3. *Създаване на условия за подаване на анонимни сигнали:* училищното ръководство е осигурило възможности в училището за анонимно съобщаване от учениците на информация за употреба на наркотици или разпространение на наркотици: анонимни кутии за сигнали, както и информация за телефонни линии, например: 116 111. Кутията е поставена във фоайето на училището.

4. *Информирание директно на органите на реда:* Ръководството на училището информира учениците за възможностите да се обръщат и директно към органите на реда, в случай че ученик се почувства сериозно застрашен от ситуации на принуждаване или склоняване да закупува наркотици от свои съученици или лица в или извън училище или стане свидетел на такава ситуация.

VIII. Комуникация с родителите в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от децата им.

1. *Информирание:* Директорите на училищата са длъжни да запознаят родителите с влезлите в сила Указания за действие при работа в случаи на разпространение, употреба и/или държане с цел разпространение на наркотични вещества или техните аналози в училищата и прилежащата им територия. Ръководството на училището информира родителите за случаи на установена употреба или разпространение на наркотични вещества от децата им в училището. Тази информация се предоставя възможно най-скоро, за да се осигури разбиране за сериозността на проблема.

2. *Открита комуникация:* Необходимо е да се поддържа открита и прозрачна комуникация с родителите. Трябва да се предоставят ясни и точни детайли относно случая, включително мерките, които са взети от училището и здравните служби. Родителите се информират за възможностите за подкрепа и помощ, които са налични.

3. *Индивидуален подход:* Всеки случай се разглежда индивидуално, като се вземат предвид специфичните нужди на детето и неговото семейство. Родителите се канят на среща с ръководството на училището и представители на здравните служби, за да обсъдят възможния подход и действия.

4. *Предоставяне на ресурси и подкрепа:* Родителите се информират от училищното ръководство за наличните ресурси и програми за подкрепа на децата, които са засегнати от употребата на наркотични вещества. Това може да включва консултации със специалисти, участие в рехабилитационни програми или други форми на помощ.

5. *Сътрудничество и последователност:* Необходимо е да се установи сътрудничество между училищните органи и родителите в решаването на проблема с употребата на наркотични вещества. Това изисква съвместна работа, за да се осигури последователност в мерките и подкрепата, предоставяни на засегнатите ученици.

Комуникацията с родителите от страна на училището като институция е от съществено значение в случай на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества от учениците.

IX. Заключение:

Важно е да се знае, че възрастова особеност на подрастващите тийнейджъри, когато най-често се случва първият досег с наркотични вещества, е характерна със стремежа да се експериментира, но същевременно подрастващите се страхуват за себе си, усещат, че имат по-ниска волева устойчивост да устояват на натиска на връстници, които могат да ги тласкат към рисково поведение, и са по-склонни да се доверят на възрастен от училище, авторитет за тях, отколкото да споделят в семейната среда. В този смисъл педагогическите специалисти следва да се стремят да изграждат отношения на доверие с подрастващите и да приемат всеки постъпил от тях сигнал с необходимата сериозност. При интерпретиране на темата за употребата и злоупотребата с психоактивни вещества в контекста на новите вещества, които се разпространяват, не стои въпросът за пристрастяването, а за трайни и продължителни увреждания и загуба на живот, което я поставя на първо място сред рисковете за ученици и подрастващи в нашето съвремие.

ИЗПОЛЗВАНИ ТЕРМИНИ И СЪКРАЩЕНИЯ

МОН – Министерство на образованието и науката

МВР – Министерство на вътрешните работи

ПИЦ – Превантивно-информационни центрове

ОЗД – Отдел закрила на детето

ДПС – Детска педагогическа стая

МКБППМН – Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни

УКБППМН – Училищна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни

ЦОП – Център за обществена подкрепа

ПАВ – Психоактивни вещества

Педагогически персонал – включва директор, заместник-директор/и, класни ръководители, начални учители, учители по учебни предмети, психолог/психолози, педагогически съветник/педагогически съветници и всички други педагогически специалисти в училище.

Непедагогически персонал – охрана на училището и други служители в него, които не отговарят пряко за образователния процес.

Превенция – предварителни действия за предпазване, за предотвратяване на негативно явление/процес.